SOLBLINK

TIDSSKRIFT FOR VEGETARISK LIVSFØRELSE

3. Aargang | Februar 1910 | Nr. 6

Bemærk Dansk vegetarisk Forenings Annonce om Mødeaften Side 95.

Vegetarismens Fremtrængen mod Nord.

(Akklimatisation).

»Vegetarismen kan maaske lade sig praktisere med Fordel i sydlige Lande med deres milde Klima, men under vore sludfulde, graa, bedrøvelige Himmelstrøg kan den aldrig komme til at passe rigtig; vi trænger nu en Gang til kraftig, varmende Føde, til lidt ekstra Stimulans, lidt Krydderi — eller helst megen og pikant Farve paa Livsbedrøveligheden — den milde Planteføde er for mild for vort haarde trælsomme Liv.« Dette er de almindelige Argumenter, hvormed særlig »Avtoriteter« tror at ihjelslaa al Tale om Vegetarismens Almenudbredelse hos os. Det er Udslaget af Vanemenneskets *instinktmæssige* Sky for ethvert Indgreb i Vanerne, det er den mindre grundigt Tænkendes umiddelbare Sky for at gribe an med en Tankes Udvikling, som han aner vil overstige hans Kræfter og føre ham ud i for vide, svimlende Baner. Kunde det lykkes ved nogle Betragtninger over de dybere Aarsager til, at saa mange Mennesker nuomstunder baade praktisk og teoretisk befatter sig med Vegetarismens Problemer. i det mindste at rokke noget ved de Forestillinger, der almindeligt knyttes dertil, vilde Øjemedet med denne Artikel være naaet. For at faa Klarhed i Begivenhedernes Gang, maa vi en Smule tilbage i Tiden. Det er et Faktum, at den Viden, man i Almindelighed i Skolerne erhverver om henfarne Tider, er en Mængde mere eller mindre betydningsløse Detailler om Hændelser og Personer i den saa kaldte historiske Tid, om en Mængde Begivenheder, som i de aller fleste Tilfælde ikke har levnet særlig mærk-

bare Spor efter sig, som i ingen Henseende har paavirket det grundvæsentlige i de menneskelige Livsvilkaar.

Det er Verdenshistoriens saakaldte store Begivenheder — større jo mere voldsomt de har gaaet for sig —, som i Kraft af et ydre øjenforblændende Apparat stærkest fanger Interessen, medens man overser de smaa, jævne, stadig ustandselig forløbende Udviklingstrin, som sætter de dybe, uudslettelige Spor. Jordhistorien, selve Jordskorpens evige Omformningshistorie er for de fleste et totalt ukendt Omraade. Ligeledes Plantelivets Udbredelseshistorie — det er en Videnskabsgren saa ung, at den endnu blot lever paa et famlende Forsøgsstadium. Om disse Videnskaber i Almindelighed gælder det, at de er altfor lidt kendte af Menigmand, altfor vel isolerede indenfor videnskabelige Specialinstituters høje Mure.

Dette er en daarlig Husholdning med Kulturværdier, thi netop i en Almenspredning af disse og beslægtede Videnskabers Resultater, ligger de bedste Muligheder for at bringe Menneskelivet i Harmoni med Naturens Love. — Mener vi, at Livets inderste Mening maa søges i en jævnt fremadskridende Udvikling henimod en fuld Harmoni mellem alle de forhaandenværende Livsformer i Naturen, saa følger deraf, at jo større Bruddene med denne Harmoni er, jo lavere er Udviklingen eller som vi pleje at kalde det Kulturtrinet. Og jo videre vi naar i Tilpasning til Tidsperiodens og de stedlige forhaandenværende Naturforhold, jo større bliver den af selve Livet betingede Lykkefølelse. Et indgaaende Studium af, hvordan Planteverdenen tilpasser sig efter forandrede Jordbunds- og klimatiske Forhold, dels i saakaldt vild Tilstand i Vekselvirkning med den ligeledes fri højere og lavere Dyreverden, dels under Indflydelse af Menneskets mere eller mindre bevidste Viljeindgriben, skal sikkert aabne os uanede bekvemme Veje til at naa det af os alle saa højt eftertragtede Maal.

Men dette er en Videnskab af uendelig Betydning, som er paa Vej til at arbejde sig stærk og kraftig og ligeledes paa Vej til at vinde frem i alt videre Kredse, og indenfor vore beskedne Rammer kan den kun antydes som Vejledning for videre Fremtrængen, hvordan de allerede fundne Baner gaar.

Da, som straks nævntes, den almindelige saakaldte verdenshi-

storiske Forskning har som Materiale næsten udelukkende mer eller mindre dunkle, mer eller mindre forvanskede, skriftligt eller mundtligt overleverede anden eller tredje Haands Beretninger, idet selve Begivenhedernes Spor forlængst er udslettede, saa grunder den geologiske Forskning sig aldeles udelukkende paa de storladne Spor, som Naturen med vældig Kraft har indridset i selve Jordens levende Legeme, der minder om heftige Omvæltninger eller langsomt fremadskridende Forandringer. Beslægtet med, omend indenfor betydeligt snævrere Rammer, er den Gren af den historiske Forskning, som kaldes Kulturhistorie, idet den hovedsagelig er baseret paa de Realiteter, som de forskellige Tidsperioder og Folk har frembragt. Det er ved disse saa at sige haandgribelige Materialer, at denne Gren af Forskning bliver saa betydningsfuld for selve Livsførelsen, idet disse smaa og store Erindringer, saavel fra selve Jordens daglige Liv som fra de enkelte Individers, Slægters og Stammers, lærer os, hvad der har fremmet og hvad der har hæmmet Livets Gang. Det er lykkedes skarpsindige Iagttagere i vor Tid at følge disse ikke altid lige tydelige Spor saa langt tilbage, at vi nu er fuldt klare over, at Menneskeslægten har levet sin første Barndomstid paa forskellige Steder paa Kloden under klimatiske og deraf følgende Vegetationsforhold, som nærmest svarer til de nuværende tropiske og subtropiske. Nu er det imidlertid indlysende — om man da ikke lider af uhjælpeligt menneskeligt Højhedsvanvid — at Ordet Udvikling har en vidt forskellig Betydning, naar det gælder Jordens Liv som Del af det uendelige Universum eller den Form af Liv paa denne Universumsdel, som vi kalder Menneskeliv. Hvad der er Højdemaal af svulmende Kæmpelivskraft hos den ene, er hjælpeløs Død og Undergang for den anden. Endog i vor forholdsvis rolige Tidsperiode ser vi, at Naturen i sine enkelte Anfald af ubændig ungdommelig Livskraft lader haant om Mennesker og Menneskers Værk, jager dem ganske hensynsløst væk og bagefter smiler af den grufuldeste Ødelæggelse, som om intet nævneværdigt var sket. Det er jo muligt, at menneskelignende Liv har eksisteret langt tidligere, end man almindeligvis mener i helt andre Jordperioder, men gaaet fuldstændig til Grunde i vældige Jordrevolutioner, fra hvilke siden andre Livsformer er

opstaaet og forblevet, saa længe de for dem nødvendige Livsbetingelser var til Stede. Det er muligt, aldeles ikke utænkeligt; men hvad man med Sikkerhed ved er, at mer eller mindre langsomt fremadskridende Afkølningsperioder (om af kosmisk eller terrestrisk Oprindelse er omtvistet) indsnævrede Menneskenes oprindelig med passende Plantelevnedsmidler rigelig forsynede Opholdssteder i saa høj Grad, at han maatte tilpasse sig efter helt andre ydre Forhold. Fra menneskelig Synspunkt er dette en Tilbagegang, en Naturstridighed. Kunde man blot formaa sig til at se tilstrækkeligt stort paa denne tilsyneladende Naturstridighed, vilde man finde, at Naturen arbejder med en saa ufattelig gigantisk Storhed, at den ikke synes at regne saa højt med den Energiform, som vi kalder Menneskelivet, men at denne Form dog er af en imponerende Beskaffenhed, naar den paa Trods af en saa overmægtig Naturvælde er i Stand til at arbejde sig igennem og generobre eller genfinde sine tabte Livsbetingelser. Dette sker ved Hjælp af den alt levende iboende Evne til at finde sig tilrette ogsaa under tilsyneladende komplet naturstridige Omgivelser. Det bliver ikke et Skaar i Lykkefølelsen eller Livsglæden at betragte Menneskets Forhold til Naturen fra dette ophøjede Synspunkt, tvertimod, det skænker en bævende højtidelig Følelse af det Heles uendelige Storhed!

Mennesket er altsaa kommen i Konflikt med Naturen, med sit inderste Væsen, er ubarmhjertigt afskaaren fra sine engang naturbestemte Ernæringskilder og maa se Slægt efter Slægt lide og bukke under i frugtesløse Forsøg paa at vænne sig til de strænge forandrede Forhold. Det lykkes ikke, thi de væsentlige Artsmærker lader sig ikke forandre; de holder sig i Bund og Grund konstante. Da nu den store Natur lidt efter lidt kommer til Ro efter det voldsomme Raserianfald, hvorunder Mennesket blev jaget ud i Odemarken, saa udlader Spændingen sig langsomt og roligt, og Planterne — baade de til Næring tjenlige og andre — drager efterhaanden ud fra de af Katastroferne ikke hjemsøgte Bælter og ligesom indhenter det flygtende Menneske — og de finder hinanden igen efter en lang Skilsmisse. Og snart er de i Færd med gensidigt at paavirke hinanden.

For en flygtig Betragtning ser det ud, som om de Planter, der nu findes paa et Sted, i evindelige Tider havde levet der. Men

i Virkeligheden er det saa, at de aller fleste er fremmede Gæster, af hvilke adskillige er flyttet ind saa tidligt, at de nu næsten kan betragtes som indfødte, medens andre ganske nylig har vundet Indfødsret. Og disse Vandringer er langt fra standsede, synes snarere at foregaa med hastigere Skridt nu end i gamle Dage.

Den opmærsomme Iagttager, som har nogen Special-Kendskab til de forskellige Planteformer, og som har færdedes en Smule omkring, har sikkert ikke kunnet undgaa at følge disse mærkelige Vandringer, som kan forandre et Landskabs Karakter i forbavsende kort Tid. Aarsagerne er Vind, Bække og Floder, Havstrømme, Dyr og ikke mindst Mennesker. Naar man ser den skønne, yppige Plantevækst, som i Vaaren og Forsommeren gør Rivieraen til en eneste stor, straalende Have, har man vanskelig ved at tænke sig, at næsten ikke en eneste af alle disse værdifulde Kulturplanter fandtes her i Oldtiden. Naar man ser de fede Kornmarker i Nordtyskland, de herlige Frugtlunde i Baden og Würtemberg og Vinen langs Rhinens Strande, har man svært ved at fæste Lid til gamle Tacitus, som fortæller, at i hans Tid var Germanien en »stor frygtelig Ødemark«. Og vi véd, men har lidt svært ved at tænke os ind i Situationen, at vort eget frugtbare Land i Stenalderen var dækket med mægtige Urskove og Sten, befolket af spredte Jægere og Fiskere. I ældre Tider foregik Planternes Vandringer uhyre langsomt, og altfor ofte standsedes deres Fremtrængen af de langvarige voldelige Kampe imellem Folkene. Og disse uendelige Kampe, ofte om Brødet, lige saa ofte om Trossager eller Æresbegreber eller lignende Ubetydeligheder, har utvivlsomt sin Oprindelse i naturstridige Livsforhold. Dette er i Analogi med det kendte Faktum, at et Rovdyrs Unge holder sig from og tam, saa længe den ikke har smagt Kød. Heraf har flere Zoologer draget den Slutning, at man sikkert helt kunde udrydde Rovdyrnaturen, hvis man blot fortsatte Udfodringen med Planteføde taalmodigt gennem flere Slægtled. Og det uagtet disse Dyr er Rovdyr i Følge hele deres legemlige Habitus. Naar Mennesket, som en Del af Naturen, ledet af sit dybest liggende Instinkt, genopretter de Omgivelser, under hvilke det oprindelige levede og sikkert levede godt, da vil ogsaa dets oprindelige Væsen genoprettes. Rovdyret handler

ikke, som man saa ofte i Henhold til gammel folkelig Overtro mener, ledet af overlagt, bevidst og skadefro Ondskab, naar det dræber sit Bytte, men i Følge sin uimodstaaelige Trang til at bevare sit individuelle Liv. Af den haarde Nød blev Mennesket lidt efter lidt ligefrem paatvunget den eneste virkelige Rovdyregenskab, som det er i Besiddelse af, nemlig Driften til at dræbe for at opholde Livet. De vældige Naturmagter havde skaanselsløst tilstoppet de naturbestemte Næringskilder. Mennesket maatte i de ny fremmede Omgivelser tilpasse sig som Rovdyr uden iøvrigt at eje et eneste af Rovdyrets medfødte Rovorganer.

Nu tør man vel nok forudsætte, at den rasende Mordlyst, som i umindelige Tider har drevet Menneskene til disse enorme Masseslagterier indbyrdes, hvorimod de vildeste Rovdyrs Bedrifter er den rene Borneleg — ene og alene har sin Grund i, at Livet maatte vedligeholdes ved en Føde, som ikke var og ikke kunde blive tjenlig for den menneskelige Livsudvikling. Livsformen Menneske lod sig ikke omdanne til Rovdyr med Hugtænder, Næb og Klør m. m. Kun det fineste og kunstigste af disse Organer, Organerne for Tanke- og Følelseslivet, som vel i sin Helhed er højst udviklede hos Mennesket, led, man kan godt sige Overlast, — belastedes i den Grad ved den stadige Tilførsel af animalske Affaldsstoffer, — at hele Aandslivet til Tider tog en ganske pervers Retning.

I samme Forhold, som Trangen til stærk Pirring og æggende Beskæftigelser vokser, afstumpes den oprindelige Følelse af Modbydelighed lige overfor Grusomhed og Blodsudgydelse. Jo stærkere Menneskene forøger sig, jo tættere de klumper sig sammen, jo vanskeligere bliver Livsvilkaarene paa Basis af den animalske Ernæring. Under alt dette føler vi instinktmæssigt, anelsesfuld, som en Røst fra de Tider, da Mennesket kunde leve i Overensstemmelse med sin egentlige Natur, at disse fortvivlede Forhold gør os ondt, at vi længes efter noget andet, men denne Længsel er i mange Tilfælde saare dunkel og uklar. Vi gyser over Forestillingerne om fordums Tiders voldsomme Omvæltninger, enten de nu er foranledigede af løsslupne Naturkræfter eller ophidsede Menneskekræfter. Trods alle Fremskridt maa vi den Dag i Dag grue for Naturens Overmagt — der skal ikke meget til, for at vi bliver de smaa; Luften beho-

ver blot flytte sig en Smule for hurtigt, saa fejes vi og vort Værk hensynsløst væk; nogle Klippeblokke gaar løse og dæmmer op for en Bjergbæk, og paa en Nat er en frugtbar, veldyrket og velbygget Dal forvandlet til en Sø; et Hulrum i Jordens Indre styrter sammen og drager Tusinder af Mennesker og Frugten af Aarhundreders flittige Arbejde med sig; en hæftig Snestorm tvinger vore sindrigste Meddelelses- og Befordringsmidler til Taushed, indtil Elementerne har raset ud, og saa fremdeles i det uendelige. Kampen kunde synes haabløs, da der kæmpes med saa uensartede Vaaben. Men der er dog Haab og Lysning. Naturen selv og dens mægtige Love er nok evige, men Formerne lige evigt vekslende. Ikke saasnart har Naturen faret frem som den ubarmhjærtige Voldsmand, førend den straks ligesom begynder at ville gøre godt igen. Saa stærkt vi gruer for Voldshandlingerne, lige saa stærkt frydes vi og længes efter Mildheden og den stille, rolige Virken, som synes at stemme bedst med vort inderste Væsen. Havet piskes ikke altid af Storm, brydes ikke altid i taarnhøje Bølger. — Naar det ligger som et blankt Spejl, hvori Solens og Himlens Glans leger, er der ikke Spor at mærke af Bølgernes Drøn eller den skummende Fure, som Damperen ridsede saa dyb og skarp; de umaadelige Vandmasser er der som det Bestaaende, alt det øvrige er blot uafbrudt skiftende Bevægelsesformer. Men vi drages og længes som imod Venner hen til de milde, stille, opbyggende Kræfter, sky for de nedbrydende.

Vi kommer saa igen tilbage til Planterne og deres Vandringer. Medens disse i Begyndelsen gik for sig ganske uafhængigt af Menneskets Indgriben, saa begyndte man efterhaanden at fæste Opmærksomheden ved dem og forstaa, at ved disse Væseners Hjælp skulde man kunne naa at virkeliggøre de skønne Drømme, som aldrig kunde slippe os fra den lykkelige Barndomstid. Og nu om Stunder kan Mennesket som en klartseende Anfører bestemme, hvor og hvike Planter, der er mest skikkede for det og det Landomraade; man finder Metoder til hurtigst og sikrest at naa Maalet og finder herunder, at Udviklingsmulighederne er ubegrænsede.

Det er dette, man kalder Planternes Akklimatisation eller Tilpasning efter særlig klimatiske Forhold. Til at begynde med drev man Studierne over disse Spørgs-

maal paa Slump, famlende og usikkert — nu derimod er man naaet saavidt, at man kan arbejde efter sikre Metoder og bestemte Planer. Forsøgsmarker, botaniske Haver, hist og her Akklimatisationshaver (f. Eks. i Paris), er de centrale Arbejdsmarker, medens enhver Landmand og Havedyrker leverer værdifulde Bidrag til de Resultater, som allerede er naaet. Grænserne for de forskellige Kulturplanters Vækstomraade flyttes for hvert Aar baade mod Nord, Syd, Øst og Vest, og derved Betingelserne for ny, rolige Livsmuligheder.

Og samtidigt flyttes og udvides Grænserne for Anvendelsen af de Rigdomme, som Planteverdenen kan skænke os. Men denne Udvikling gaar noget langsommere, modstræbende i samme Forhold som man i længere eller kortere Tid har været henvist til et naturstridigt Levned. Jo sikrere Resultater, der naaes ved Forsøgene med Planternes Tilpasningsevne, jo større vil naturligvis Trangen til at gøre sig til Gode med disse Resultater blive. Det er som om selve Synet af de mangehaande lækre inden- og udenlandske Frugter, som stadig forbedrede Dyrkningsmetoder har bragt paa Markedet, vækker slummerende Lyster til Liv, saa at vi igen med klar Forstaaelse kan gøre os disse vore oprindelige Næringsstoffer tilgode.

Men i Norden, jo højere op vi kommer, trænger disse Idéer til at akklimatiseres, og unægtelig er det mange Steder et barskt Klima, hvortil først Planterne og siden Brugen af deres Ydelser skal tilpasses. Men her kommer en Hjælp til i Form af Nutidens tekniske Fremskridt paa Samfærdselsmidlernes Omraade. For en Snes Aar siden, da f. Eks. Jernbanenættet standsede ved Mellemsverigs Grænse, var det vanskeligt at faa frisk Frugt og friske Havesager oppe i det nordlige Norrland. I 8 à 9 Maaneder var Sejladsen paa den botniske Bugt spærret af Is. Nu suser Jernbanetogene derop, og det er — eller burde idetmindste være — lige saa let at faa Appelsiner og Bananer i Torneå og Haparanda som i København. Og det er ikke vaaskeligere at sende et Skib med Appelsiner eller Bananer fra Italien eller Madeira til Island og Grønland eller med Æbler fra Kalifornien og fra Danmark, naar vi kommer saa langt, at vi faar Landet fuldt af Frugthaver, end at sende et Skib med frossent Kød fra Australien til London. Vi behøver ikke at køre fast, naar det gælder om at sprede

Jordens Frugter op til de nordligste Egne, hvor Vinterkulden vanskeliggør — men dog ikke umuliggør — en Tilpasning af frugtbærende Planter.

Og begynder først de vegetariske Ernæringsidéer at vinde Fodfæste, at akklimatisere sig, saa kommer snart alle dens andre Idéer med som herlige Tillægsgevinster. Man bliver fri for de trykkende Belastninger af Giftsamlinger, der virker som sløv og tung Livslede, Natur- og Mennesketjendskab og en dræbende Ophidselse, som ægger til Mord, Vold og Uforagelighed. Man faar i Stedet for et let og glad Sind til at taale den Modgang, som ublide Naturmagter paalægger os — ogsaa større Kraft og Indsigt til at afværge deres altfor ødelæggende Virkninger. Det er langsommere og bekosteligere at fremskaffe vor Føde fra vor tamme Dyrebesætning, som — naar Folkemængden vokser — heller ikke er i Stand til at skaffe os den i tilstrækkelig Mængde; mærk allerede »Kødnøden« i Tyskland.

Planterne yder mangedobbelt mer paa mangedobbelt mindre Areal; alene af den Grund bliver Samlivet, Samfundslivet — i virkelig Forstand ikke det Vrængbillede, som vi nu daglig ser omkring os lettere at leve. Men det gælder fremfor alt om at udvide, klargøre og fæstne Forstaaelsen af, at Plantenæringen ikke blot er aldeles tilstrækkelig, men tillige den eneste, som kan gengive os den Sundhed af Aand og Legeme, som vi har tabt, fordi — det kan jo lyde noget paradoksalt — Naturen engang tvang os til at leve i Strid mod vor Natur. Grunder vi lidt over denne tilsyneladende Modsigelse, kan det jo hænde, at vi gribes af en imponerende Beundring over Alnaturens ufattelige Storhed, hvori vi indgaar som et lille beskedent Arbejdsled, men udstyrede med en Mangfoldighed af rige Kræfter til frugtbringende Arbejde i det Tidspand, længere eller kortere, som er os tilmaalte af den evige og evigt skiftende Tilværelses ubegrænsede Storhed. En saadan Livsbetragtning kunde nok være i Stand til at skabe Kærlighed og Retfærdighed i Samlivet mellem Menneskenes Børn.

Den 15. Februar 1910.

John Bökelund.

Vegetarisk Møde i Helsingborg.

Den vegetariske Forening i Helsingborg har i et Par Aar ført en Skyggetilværelse og regnedes af mange som død og begravet for altid. Det viste sig lykkeligvis, at det kun var en lille Søvn, fremkaldt ved et Sammentræf af en Del uheldige Omstændigheder, som ikke har nogen egentlig Interesse for vore Læsere.

Det er den gamle Forenings Formand, Grosserer *Tor Wennberg* og hans Frue, som har Fortjenesten af at have vakt Foreningen til nyt Liv igen, og de vidste, at de ikke kunde faa noget kraftigere Vækkelsesraab end fra Dr. *Michael Larsen*. Den 3. Febr. holdt han for en Tilhørerkreds paa henimod 200 Mennesker et Foredrag om

Menneskelivets Fjender.

Vegetarismens Tilhængere i Danmark kender jo i Hovedsagen Dr. Larsens radikale Idéer om herhen hørende Spørgsmaal, og de fleste har vel nok en eller anden Gang lyttet til hans fængslende og fængende Ord, men denne Gang for det svenske Publikum overgik han sig selv i Klarhed, overbevisende Kraft, i logisk Skarphed, i rent sproglig og kunstnerisk Form og dybt Tankeindhold, som tog Tilhørerne med Storm. Særlig virkede den stærkt personlige, frie, som det syntes umiddelbart inspirerende Fremstillingsform, stærkt paa det svenske Publikum, der næsten altid er vant til at høre Foredragsholderen tørt, monotont og upersonligt oplæse et med retoriske Vendinger spækket Manuskript. Men jo stærkere personlig Farve et Foredrag har, desto vanskeligere bliver det at gengive i Referat, derfor maa Læserne tilgive at vi kun kan anføre Hovedpunkterne:

Hvad Livet er, eller hvordan det er opstaaet paa Jorden, derom véd vi intet, derimod véd vi, at sammen med Livet har vi erhvervet Retten til Livslykke, og i Livet fører vi Kampen for Livslykken. Vi véd ogsaa bestemt, hvilke Livsbetingelserne ere, nemlig frisk Luft, Solskin, ikke for koldt og ikke for varmt Klima, en passende Afveksling mellem Arbejde og Hvile og først og sidst *en passende Ernæring*.

Gennem Nervesystemet træder vi i Forbindelse med Omverdenen. Naar Nervesystemet fungerer normalt, siger det os, om de rigtige Livsbetingelser er tilstede. Dette kalder vi naturligt

Instinkt. Dyrene har bevaret deres Nervesystem sundt og kraftigt virkende. I fri Tilstand overanstrænger de sig ikke, søger straks Hvile efter Trætheden, véd nøjagtig hvor meget og hvilket, der passer dem til Føde. Menneskets Nervesystem derimod lader meget tilbage at ønske, er forvansket og fungerer ikke med tilbørlig Sikkerhed. Dette har sin Aarsag i, at Mennesket ved svære Naturomvæltninger for Aartusinder siden er fordreven fra sine oprindelige Bopladser, hvor der fandtes rigeligt med dets naturbestemte Føde: Frugter og Nødder, og i koldere Egne af den haarde Nød blev tvungen til at leve af dyrisk Føde.

Vedvarende Nydelse af denne unaturlige Føde ødelagde ved de Giftstoffer, som Slægt efter Slægt tilførte Organismen, Instinktet i den Grad, at Mennesket tabte Evnen til at tage sig i Agt for alle andre absolut skadelige og giftige Stoffer, som man tilmed kalder Nydelsesmidler, fordi de ejer den farlige Evne momentant at pirre og sløve og derved tilsyneladende at højne Lystfølelsen. Foruden Kødet af døde Dyr hører til disse farlige Stoffer de alkoholiske Drikke, Tobak, Kaffe, The og Kakao samt Opium, hvilket sidste dog ikke er sluppet løs paa Europæerne i den Grad som de øvrige. Disse ere *Menneskelivets værste Fjender.*

For 50 Aar siden opdagedes Bakterier og Mikrober, og paa Grund af, at naturligvis ogsaa Videnskabsdyrkernes Instinkt ved de kunstige Nydelsesmidler var saa svækket, at de manglede Blik for Aarsagsforholdet, betragtede de straks disse nyopdagede Bakterier som den egentlige Sygdomsaarsag. Forholdet er derimod dette, at den gennem den unaturlige Ernæring, som næppe kan tænkes mere forkert, end den almindeligvis er, og gennem de unaturlige Nydelsesmidler bliver Organismen saa svækket, at den byder en gunstig Jordbund for Mikroborganismernes Indtrængen, Trivsel og Vækst. — Alle disse tilsyneladende saa forskelligartede Sygdomsformer, hvoraf Mennesket har lidt og lider, skyldes i Virkeligheden én eneste Grundaarsag, nemlig en forkert, naturstridig Ernæring. Hos i Frihed levende Dyr findes ikke nogle ved Mikro-Organismer fremkaldte Sygdomme; man kender ikke dér hverken Tuberkulose, Sukkersyge, Æggehvidesyge, Meningitis eller Kræft.

Vil man nu generobre det tabte Instinkt og genvinde den tabte Sundhed, er det ikke nok med

kun at afstaa f. Eks. fra Nydelsen af de gærede Drikke. Man ser ofte Afholdsfolk stærkt hjemfaldne til Fraadseri med stærkt krydrede Kødspiser, til umaadeligt Tobaksbrug, til stærk Kaffe og stærk The. Deres Instinkt opponerer ikke mod nogle af disse Misbrug, tværtimod den bilder dem ind, at de maa have noget rigtigt kraftigt og opstrammende i Erstatning for den formente Nydelse, som de ofte med en stærk Følelse af Opofrelse har givet Afkald paa. Dette kommer af, at de med Kødet af de døde Dyr stadig vedblive at indføre i Organismen en Mængde Giftstoffer. Da Legemet nu ikke kan omarbejde og tilgodegøre sig disse i stadigt større Mængder ophobede Stoffer, bliver Afsondringsorganerne, som ikke staar under Viljens direkte Indflydelse, nødt til at udføre et uforholdsmæssigt stort Arbejde for at bortskaffe dem. Disse særligt fint byggede Organer bliver først svækkede; Sygdommen breder sig over hele Legemet, sløver Hjernevirksomheden, saa man henfalder til den Vrangforestilling, at man end yderligere maa forøge de Stimulanser, som man tror er de eneste ikke blot ikke skadelige, men nyttige for at modvirke den stadig tiltagende Svaghed.

Først naar man ophører med Kødet, viser det sig, at man ogsaa lidt efter lidt taber Lysten til alle de andre kunstige Nydelsesmidler, og man generhverver lidt efter lidt mere eller mindre af det sunde naturlige Instinkt. Nu skulde man tro, at særlig Lægerne og Videnskabsmændene skulde kunne føre Menneskeslægten ind paa ret Vej, da de jo særlig maatte vide, at Videnskaben forlængst har bevist, at alle disse Nydelsesmidler virkelig er Livets Fjender, og at Mennesket i Følge hele sin Bygning ikke er et Rovdyr, men Frugtspiser. At Videnskabsmanden i Reglen siger et og Videnskaben noget ganske andet beror netop paa, at den første saa ofte dels har bukket under for de i de lange Studieaar saa stærkt ophobede officielle Autoritetsforestillinger, dels ikke er frigjort fra de unaturlige Nydelsesmidler.

At man særlig i den sidste Tid har taget en saa kraftig Kamp op mod de gærede Drikke beror jo paa deres saa stærkt iøjnefaldende skadelige Virkninger, men først naar man gaar lige saa kraftigt frem imod den forkerte Ernæring, kan der være Haab om, at Menneskeslægten i sin Helhed kan opnaa sin ubestridelige Ret til Livslykke. Da skal der

komme en Tid, da Mennesket i Følelsen af sin Kraft og Sundhed skal kunne glæde sig ved selve Livet, i uskyldig Glæde over dets mange Goder, uden at føle det knugende Tryk af alle de Byrder, som man nu under vanemæssigt fortsatte forkerte Livsforhold lader sig tynge af. Et Middel til at fremskynde disse attraaværdige Tilstande er, at alle de, som føler sig overbeviste om de vegetariske Idéers Rigtighed, slutter sig sammen i Foreninger, hvor Medlemmerne kan støtte hverandre ved deres Erfaringer og Iagttagelser paa Vandringen henimod Sundhed og Livslykke.

At dette varmhjertede, af den stærkeste Overbevisning prægede Foredrag gjorde sin Virkning, viste sig straks, idet et Antal af 40 Medlemmer snart indmeldte sig i den genopstandne Forening. Og iblandt Tilhørerne, som langsomt forlod Salen, kunde man overalt høre Udtalelser, som gik ud paa, at her havde man faaet at høre ubestridelige Sandhedsord, saa klare og overbevisende, at al Tvivl maatte forstumme.

Og saa var man saa heldig at faa til Formand en Læge, en af de faa altsaa, som ved et naturligt Levnet har erhvervet sig Evnen til at kunne forkynde Videnskabens virkelige Sandhed. Hans Navn er Dr. med. *Reimers* fra Tyringe, en lille Landkommune i Mellemskaane, hvor han i al Stilhed har virket ved en Naturlægeanstalt i en længere Aarrække. Foreningens Bestyrelse bestaar desuden af Næstformanden, Kasserer *Landöy*, Sekretær Kontorchef *Olssen*, Kasserer Fru *Nina Wennberg*, alle overbeviste, praktiske, mangeaarige Vegetarer, fast bestemte paa, at Helsingborgforeningen skal arbejde sig stor og stærk og komme i livligt Samkvem med vor Forening, hvis Formand da hermed bringer sin varmeste Tak for denne første uforglemmelige Højtidsstund. *J. B.*

Vegetarisk Fællesspisning

afholdtes d. 14. Januar i Afholdshjemmet i Rantzausgade. Ingeniør *Schrøder*, bød Velkommen og meddelte, at dette Møde var kommet i Stand ved velvillig Samvirken mellem Vegetarisk Forening og Afholdssamfundets Afdelinger »*Arbejderens Lykke*« og »*Odin*« samt flere Afholdsfolk i Gentofte. Det gik nærmest ud paa at vise Afholdssamf.s Medlemmer, hvilken rigelig Afveksling, det vegetariske Bord byder. Et Blik paa de lange Borde, hvor-

om ca. 150 Mennesker var bænkede, var nok til at vise, at Øjemedet var naaet. For ældre Vegetarer var det nærmest for meget, men for dem, som for første Gang stiftede Bekendtskab med vegetariske Retter, var det nærmest en imponerende Overraskelse.

Dr. Larsen tog derefter Ordet og opfordrede Afholdsfolkene i kraftige og overbevisende Ord til at tage større Hensyn end hidtil til den udmærkede Kampfælle for deres betydningsfulde Arbejde, som de har i Vegetarismen. Først ved gennemført Vegetarisme vilde man kunne paaregne fuldkomne Resultater af Arbejdet. Hovedindholdet af de korte, men præcise Udtalelser var noget lignende som ovenfor refererede. Kortheden betingedes jo af, at det her var Meningen gennem Smagen at paavirke og overbevise om de vegetariske Retters Velsmag.

Med godt Humør gik man i Lag dermed, og alle syntes meget veltilfredse at dømme efter de mange Forespørgsler, som rettedes til Fru Ludovica Nielsson, der med prisværdig Dygtighed havde tillavet det hele, om de forskellige Retters Indhold og Sammensætning. Som Dessert fik man nogle kønne Sange af Fru Rüding, og derpaa tog Afholdsfolkene fat paa en lille Svingom. Det hele maa betragtes som et vellykket Forsøg paa at faa et Samarbejde mellem Vegetarer og Anti-Alkoholister i Stand, men vi maa ikke standse ved dette første Forsøg.

Fanøhuset „Glædens Bo".

Ved en Hukommelsesfejl fra min Side, kom jeg til ved sidste Møde i Vegetarisk Forening at sige, at et Barns Kost i nævnte Feriehjem beløb sig til $72^{3}/_{4}$ Øre pr. Dag. Dette Tal fremkommer, naar alle Udgifter regnes sammen; Kosten alene beløber sig til $51^{18}/_{37}$ Øre for hvert Barn dgl. Mit Regnskab ligger til Eftersyn, og jeg er ogsaa villig til at sende det til hvem, der ønsker at se det. Meget beklagende denne Hukommelsesfejl,

Julie Rudolph,
Kommunelærerinde,
Nygaards Tværvej 1, 3.

„Solblink"
koster 1 Kr. pr. Aargang + Postpenge. Abonnement kan tegnes paa alle Postkontorer, Bogladerne, i Redaktionen, Humlebæk, samt i Ekspeditionen: Wiene, Østerbrogade 23, Kbhvn. Ø. Telef. 5029.

DANSK VEGETARISK FORENING

afholder sit næste Møde

Lørdag den 19. Marts Kl. 8 i Hotel »Hafnia«.

Til Mødet indbydes Helsingborgs vegetariske Forenings Medlemmer.

Sang, Musik, Foredrag.
Smørrebrød og Frugt.

Den danske vegetariske Forenings Medlemmer anmodes om skriftligt at anmelde sin Deltagelse senest 1 Uge forud hos Boghandler Wiene, Østerbrogade 23. Telefon 5029. **Adgangskort à 1 Krone.**

Bestyrelsen.

= Vegetarisk Kursted =

ved Holmenkollen, Norge. · Midtstue-Sanatorium,

200 Meter over Havet,

anbefaler sig saavel for syge som friske.

Fast Læge. Badebehandling og Massage. Moderne indrettet.

Sundt Sted. Vintersport.

Moderate Priser. **Forlang Prospektus.**

Dansk Vegetarisk Forening

har til Formaal at udbrede Kendskab til **vegetarisk Levevis** og modarbejde Brugen af skadelige Nydelsesmidler.

Enhver, der har **Interesse** for dette Formaal, kan blive Medlem. Der afgives **intet Løfte!**

Kontingentet: 4 Kr. aarlig i København, 2 Kr. udenfor København. Heri er indbefattet Betaling for Medlemsbladet.

Formand: Kommunelæge **Mich. Larsen,** Store Kongensgade 25. Kasserer: Boghandler **Wiene,** Østerbrogade 23, modtager Indmeldelser. Sekretær: Redaktør **J. Bøkelund,** Humlebæk, modtager Henvendelser om Afholdelse af Foredrag og praktiske Kursus i veget. Madlavning.

Undertegnede indmelder sig herved i »Dansk Vegetarisk Forening«

Navn ..... *Stilling* .....

Adresse .....

„Solblink"s udkommer foreløbig kun med 6 Numre om Aaret.

Vore Fødemidlers procentiske Sammensætning.

Af *John Bøkelund.*

(Forlagt af G. E. C. Gads Universitetsboghandel.)

Denne fortrinlige, klare og letfattelige grafiske Vægtavle (med Vejledning) kan faas i enhver Boghandel eller ved Indsendelse af **Kr. 1 50** til »Solblink«s Eksp.: Wiene, Østerbrogade 23, Kbhvn. Ø. Telf. 5029.

Vegetarisk Forening

holder Møde i 1910:

Lørdag den 19. Marts Kl. 8 (se Omsl.)
Onsdag d. 27. April Kl. 8.

Medlemmernes Venner og Bekendte er velkomne!

Vegetarisk Restaurant & Kur-Hotel, 79, Vesterbrogade 79.

Undgaa Mellemhandlere!

Fra **Plantagen »Bøgelund«** tilsendes almindelige **Grønsager** billig til **Forbrugere.** Bestillinger bedes sendt til
Gartner **Fr. Madsen,** Humlebæk.

Vegetarisk Pensionat

Nær Skov og Strand kan faas hyggelig Pension. Gode Værelser og god Kost. Nærmere Oplysninger hos Fru *Deichmann,* Østerbrogade 9, 1. (Telef. Øbro 1657 y) eller direkte hos Frøken *Sick,* Fakse Ladeplads.

Sellerier,

god Kvalitet, 6 Kr. pr. 100 Pd., 56 Kr. pr. 1000 Pd., anbefales. En velvoksen Lærling kan faa Plads.

Johan Olsen,
Gartneriet »Solbakken«, Fredericia.

Bøgelund-Jensen,
Raadhuspladsen 2.

KØKKEN-UDSTYR

til vegetarisk Husholdning.

Telefon H. 863.

Vegetariansk Restaurant,

Løvstræde 8, København.
L. Jørgensen Kirkelykke.

Annoncer til »Solblink« sendes til:
Boghandler Emil Wiene, Østerbrogade 23, København Ø. Telefon 5029.

Udgivet af *Dansk Vegetarianerforening.*
Redaktør og Ansvarshavende: *John Bökelund,* Humlebæk.

Emil Kristensens Bogtrykkeri, Nørregade 30. Kbhvn.